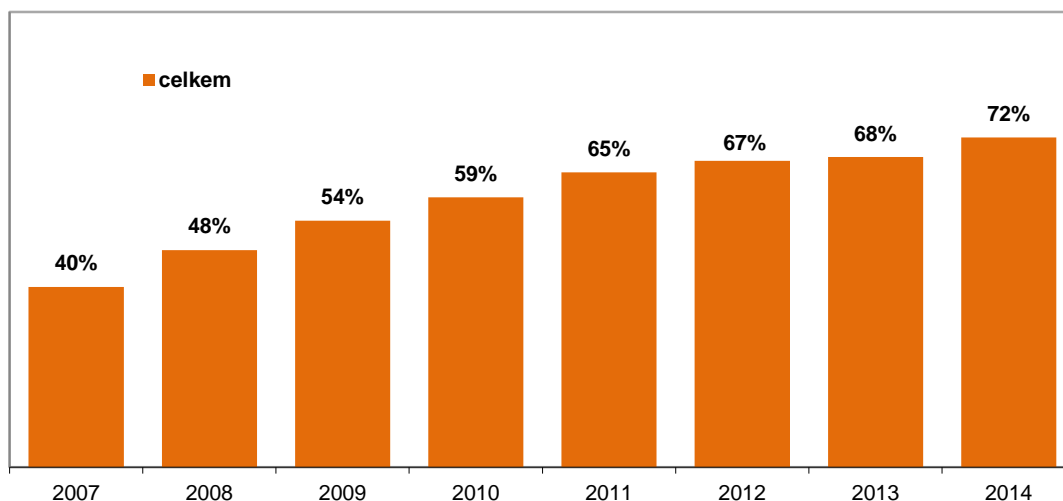

Informační a komunikační technologie v českých domácnostech

Historicky poprvé přesáhl v roce 2014 podíl domácností vybavených počítačem a internetem hranici 70 %. Pouze 10 tisíc domácností bylo vybaveno počítačem, jenž neměl připojení k internetu. Toto tvrzení je však lehce zjednodušené, neboť dostupnost internetových služeb si domácnosti zajišťují i jinak než pouze prostřednictvím osobního počítače. V České republice roste počet domácností, které se připojují prostřednictvím mobilních zařízení, navíc se objevují další možnosti, jak se k internetu připojit, a to ať už prostřednictvím tzv. „Smart TV“ či herních konzolí.

Graf 1: Domácnosti s počítačem (% domácností)

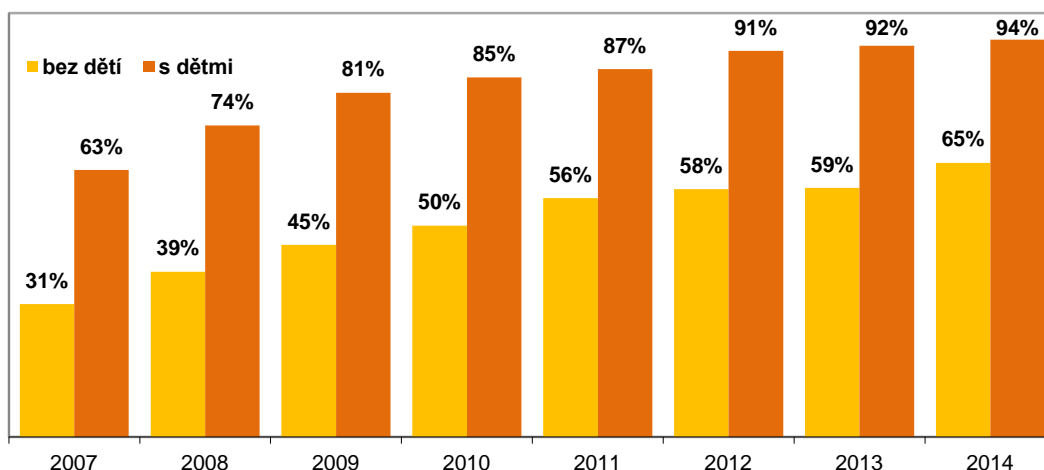

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

V devadesátých letech minulého století nebylo vybavení českých domácností osobním počítačem vůbec žádnou samozřejmostí. V roce 1991 mělo počítač přibližně pouze 100 tisíc (4 %) domácností. O deset let později bylo počítačově vybaveno asi 600 tisíc (15 %) českých domácností. Za dalších deset let však počet domácností s počítačem dosáhl již 2,6 milionu, české domácnosti tak byly počítačem vybaveny ze dvou třetin. V současné době (2. čtvrtletí 2014) má počítač v České republice 3,1 milionu (72 %) domácností.

Mezi jednotlivými kategoriemi domácností jsou zaznamenávány stále výrazné rozdíly ve využívání počítače a internetu. Výrazně lépe byly například vybaveny domácnosti s dětmi v porovnání s domácnostmi bez dětí. Zatímco osobním počítačem je vybaveno 94 % domácností s dětmi, domácnosti bez dětí jsou jím vybaveny z necelých dvou třetin. V případě domácností důchodců je to dokonce pouze jedna domácnost z deseti. Podobně je tomu i v případě připojení domácností k internetu. Zároveň lze říci, že nejlépe jsou počítači a internetem vybaveny domácnosti se dvěma dětmi (94,3 %). Hned za nimi figurují domácnosti s jedním dítětem (94 %). S přibývajícím počtem dětí v domácnosti však klesá pravděpodobnost, že se bude jednat o domácnost vybavenou informačními a komunikačními technologiemi. Nelze vyloučit, že tato závislost souvisí s průměrným příjmem na jednoho člena domácnosti.

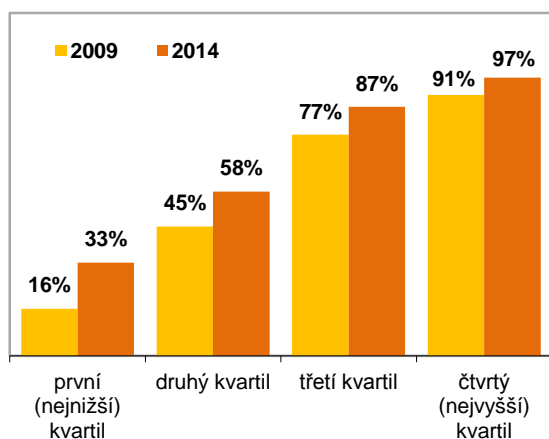
Graf 2: Domácnosti s počítačem podle přítomnosti dětí (% domácností)

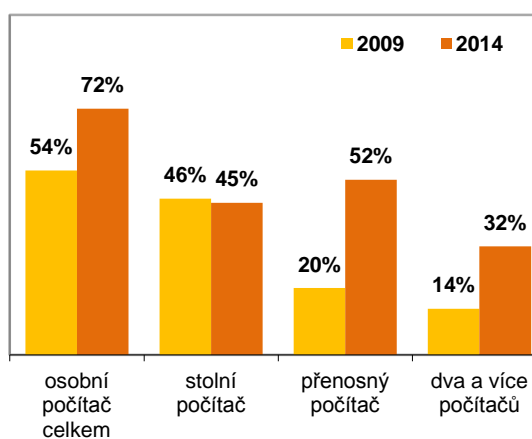
Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Pokud se zaměříme na domácnosti z hlediska příjmů, zjišťujeme, že jsou v tomto ohledu mezi jednotlivými příjmovými skupinami výrazné rozdíly. Zatímco domácnosti s nejnižším příjmem byly osobním počítačem i internetem vybaveny ani ne z jedné třetiny, u domácností s nejvyšším příjmem byla vybavenost těmito prostředky téměř trojnásobná (97 %). Za posledních pět let ale došlo k nárůstu počtu počítačů v domácnostech s nejnižším příjmem o polovinu.

Graf 3: Domácnosti s počítačem podle příjmu domácnosti (% domácností)

Graf 4: Domácnosti s počítačem podle typu počítače (% domácností)

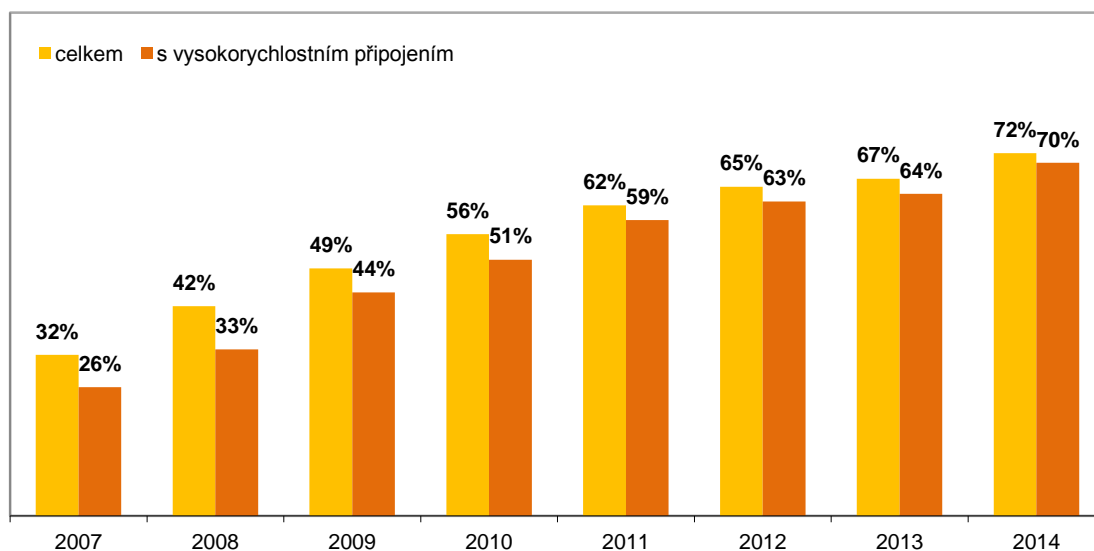
Zdroj: Český statistický úřad, 2014

V posledních letech dochází ke změnám ve struktuře vybavení domácností informačními a komunikačními technologiemi. Zatímco ještě před pár lety byla moderní domácnost vybavena stolním počítačem, dnes je tomu jinak. Vybavenost stolními počítači stagnuje, významně se ovšem zvýšilo zastoupení přenosných verzí počítačů. V roce 2014 byla notebookem vybavena více než polovina českých domácností, zatímco před pěti lety to byla pouze pětina. Navíc dlouhodobě dochází k nárůstu počtu počítačů v domácnostech. Téměř čtvrtina českých domácností vlastní stolní i přenosný počítač. Dvěma a více počítači je vybavena již téměř třetina českých domácností.

V podstatě každá domácnost, která je vybavena osobním počítačem, disponuje rovněž připojením k internetu. Během posledních sedmi let se počet domácností připojených k internetu více než zdvojnásobil. Zatímco v roce 2007 bylo k internetu připojeno necelých 1,4 milionu českých domácností, v roce 2014 to bylo o 1,6 milionu domácností více. Jak již bylo zmíněno v úvodu, téměř každá domácnost vybavená počítačem je také připojena k internetu. Navíc se rozmáhá připojení k internetu i z jiných zařízení než je klasický stolní nebo přenosný počítač. Například z mobilních zařízení se k internetu v roce 2014 připojovalo téměř 18 % českých domácností. Možnost připojení k internetu nabízí také tzv. Smart TV nebo herní konzole. Zatím jsou počty domácností, které se u nás těmito přístroji připojují k internetu, poměrně zanedbatelné.

Téměř všechny české domácnosti, které se k internetu připojují, disponují vysokorychlostní přípojkou. Širokopásmové připojení k internetu tak patří k běžnému standardu českých domácností. Ve druhém čtvrtletí roku 2014 mělo rychlou variantu přístupu k internetu 70 % domácností, tj. 97 % z domácností s připojením k internetu. Pro srovnání, před pěti lety bylo vysokorychlostně připojeno 90 % domácností s internetem, před deseti lety pouhá desetina.

Graf 5: Domácnosti s připojením k internetu (% domácností)

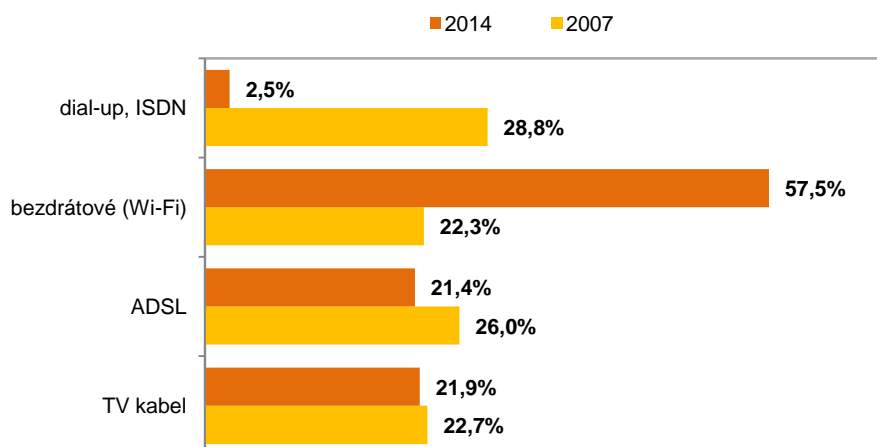

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Během posledních let došlo v českých domácnostech k zásadní změně ve způsobu připojení k internetu. Ještě v roce 2006 v našich domácnostech převládalo nízkorychlostní vytáčené připojení přes telefonní linku, používala jej více než třetina domácností s internetem. V roce 2014 bylo jednoznačně nejrozšířenější připojení bezdrátové (Wi-Fi), s jehož pomocí se k internetu připojuje 42 % českých domácností – 58 % z těch co mají internet.

Přitom ještě před sedmi lety se prostřednictvím bezdrátových sítí připojovalo k internetu pouze 22 % domácností. Podíl internetových domácností používajících ADSL připojení v posledních letech nepatrně klesá, stejně jako podíl domácností připojených k internetu přes rozvody kabelové televize.

Graf 6: Domácnosti s připojením k internetu podle typu připojení
(% domácností s připojením k internetu)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Rozdíly ve vybavenosti domácností počítačem a internetem jsou do jisté míry ovlivněny také lokalitou, ve které se domácnost nachází. Tradičně nejlepší vybavenost oběma technologiemi vykazují domácnosti ve velkých městech s 50 a více tisíci obyvatel.

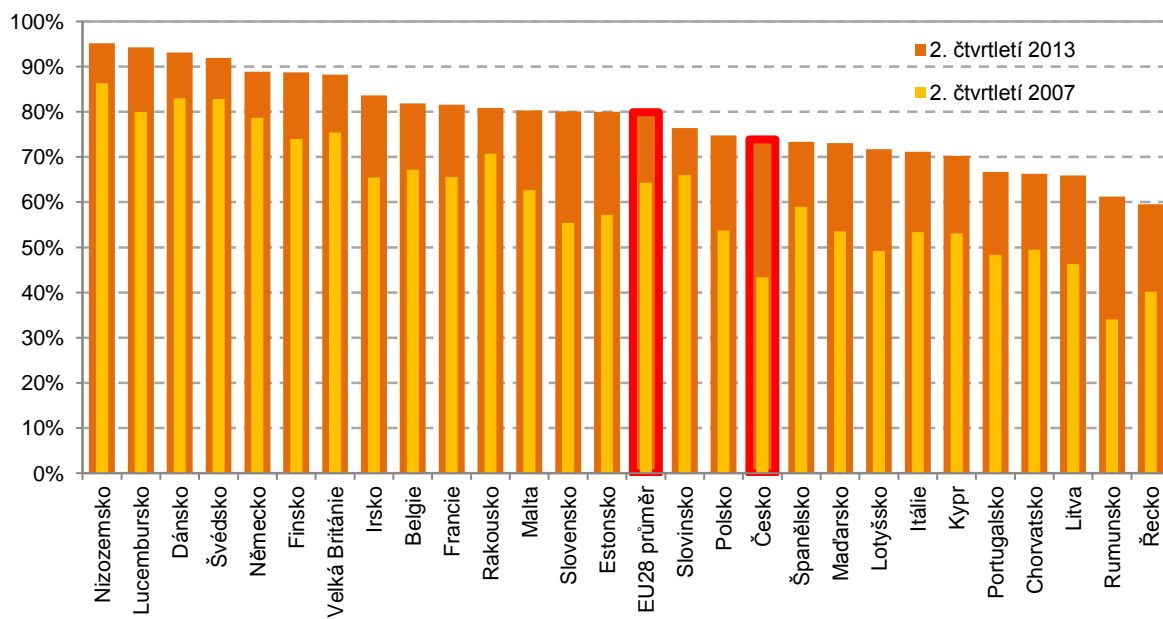
Pokud se zaměříme na regionální rozdíly, tak asi nikoho nepřekvapí, že nejlepší vybavenost počítači i internetem vykázal kraj Hlavní město Praha následován krajem Středočeským a Jihomoravským. Na opačném konci jsou pak kraje Liberecký, Ústecký a Olomoucký, kde internetem není vybaveno ještě stále více než 35 domácností ze 100.

Domácnosti bez přístupu k internetu (1,2 milionu domácností) uváděly jako nejčastější důvod, proč nemají připojení k internetu, že internet nepotřebují (74 % z domácností bez připojení). Téměř 40 % domácností bez připojení uvedlo, že internet nemají, neboť s ním neumí pracovat. Necelé čtvrtině domácností se zdály příliš vysoké pořizovací náklady na připojení k internetu a 15 % domácností uvedlo, že je vysoká i cena připojení.

Z mezinárodního srovnání vyplývá, že se Česká republika nachází, co se vybavenosti domácností počítačem a internetem týká, stále pod průměrem EU28. V roce 2013 (novější údaje pro mezinárodní srovnání nejsou k dispozici) mělo osobní počítač 74 % českých domácností a 72,6 % jich bylo připojeno k internetu (jde o údaje pouze za domácnosti, ve kterých žije alespoň jedna osoba ve věku 16-74 let). V EU28 dosahovaly hodnoty těchto ukazatelů v průměru 80 % resp. 78,6 %. Přesto od roku 2007 vzrostl počet domácností vybavených osobním počítačem v České republice nejvíce ze všech zemí EU28, a to o 31 procentních bodů v porovnání s nárůstem 16 procentních bodů za průměr EU28.

Nejvíce domácností vybavených osobním počítačem i internetem je již tradičně v Nizozemsku, Lucembursku a ve skandinávských státech. V těchto zemích se podíl domácností s počítačem i připojením k internetu v roce 2013 pohyboval kolem hranice 90 %.

Graf 7: Domácnosti s počítačem v zemích EU (% domácností)

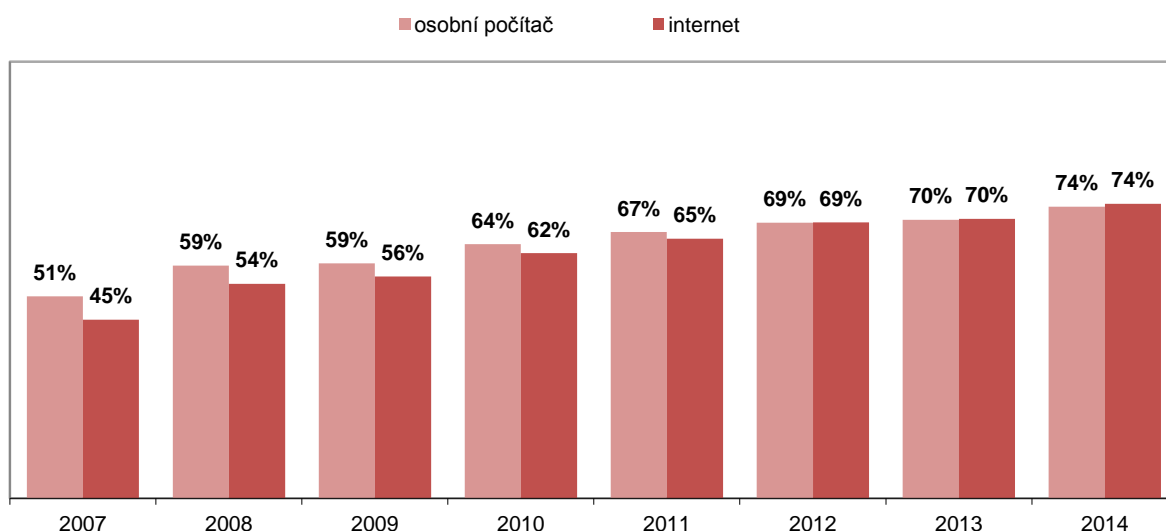
Zdroj: Eurostat, 2014

Využití vybraných informačních a komunikačních technologií jednotlivci

K nejrozšířenějším prostředkům informačních a komunikačních technologií v současnosti bezesporu patří mobilní telefon. Ten v roce 2014 nepoužívaly pouze 3 % osob starších 16 let, přitom před pěti lety neměl mobil každý desátý Čech, v roce 2003 to byla dokonce třetina dospělé populace.

Nikoho nepřekvapí, že mobilní telefon je dlouhodobě nejčastěji používán v nejmladších věkových skupinách 16–24 let a 25–34 let, ve kterých jej používá téměř 100 % jednotlivců. Naopak nejméně uživatelů mobilních telefonů je u nejstarších osob, seniorů nad 65 let. Nicméně právě u této věkové skupiny došlo k největšímu nárůstu počtu uživatelů. Zatímco v roce 2007 užívala mobilní telefon pouze zhruba třetina osob ve věku 65+, v roce 2014 to bylo již téměř 9 z deseti seniorů.

Graf 8: Jednotlivci starší 16 let používající osobní počítač a internet
(% jednotlivců starších 16 let)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Osobní počítač v roce 2014 používalo více než 6,4 milionu jednotlivců, tj. 73,5 % populace starší 16 let. Přitom ještě před sedmi lety jej používala zhruba polovina populace. Za posledních sedm let se počet uživatelů osobního počítače zvýšil o 2 milióny.

Téměř 56 % osob používá počítač každý den nebo skoro každý den. Na druhou stranu, pětina osob uvedla, že počítač nikdy v životě nepoužila. Dlužno ovšem dodat, že ve většině případů se jedná o osoby starší 65 let. Mezi osobami, které počítač nikdy nepoužily, převažují poměrně výrazně ženy nad muži.

Internet v roce 2014 používalo 6,5 milionu (74,2 %) Čechů. Necelých 1,9 milionu obyvatel uvedlo, že internet nikdy nepoužilo.

Obecně stále platí, že internet používají častěji muži než ženy, mladší než starší, či jednotlivci s vyšším než nižším vzděláním.

V roce 2014 používalo internet 77 % mužů a 71 % žen. K tomu je nutné dodat, že tento rozdíl je způsoben především starší generací, kdy například podíl mužů starších 65 let používajících internet je více jak 2 krát vyšší než podíl žen užívajících internet v této věkové kategorii. Asi nebude pro nikoho žádným velkým překvapením, že internet je stále především doménou mladých lidí, ve věku 16–24 let jej používá 98 % osob.

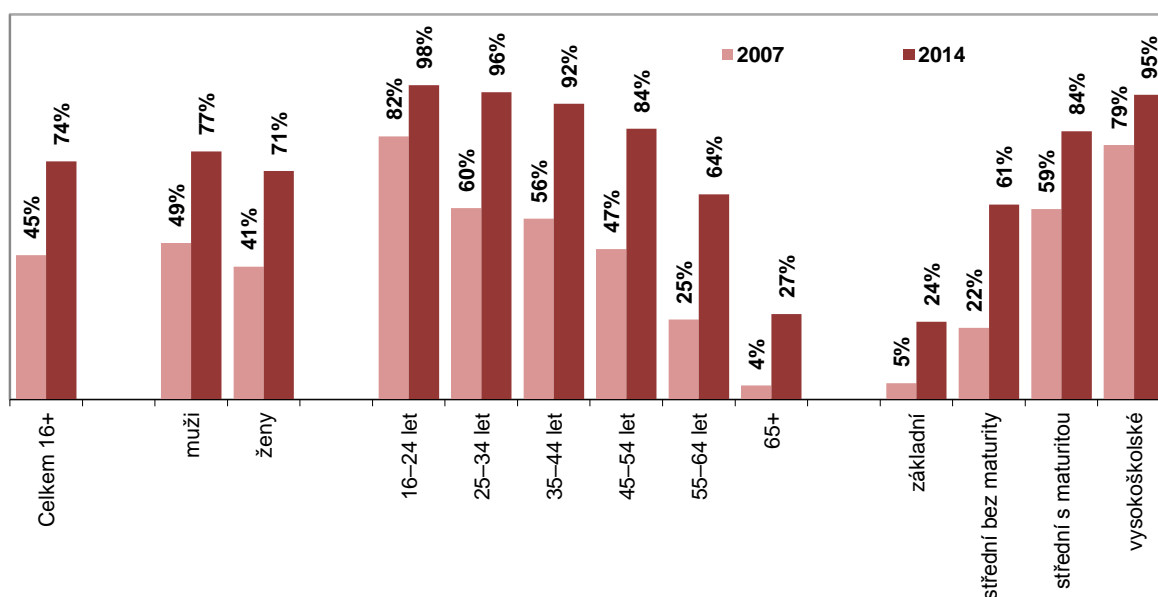
Na základě zjištěných dat lze konstatovat, že čím vyšší je dosažené vzdělání, tím je také větší pravděpodobnost, že daný jednatlivec používá internet. Mezi vysokoškolsky vzdělanou populací je

95 % uživatelů internetu, naopak mezi osobami se základním vzděláním používá internet jen každý čtvrtý.

Specifickou skupinu osob tvoří studenti, u kterých se podíl uživatelů počítače i internetu blíží 100 % a standardně vysoké procento uživatelek internetu je mezi ženami na rodičovské dovolené. V této skupině pouze pět žen ze sta nepoužívá internet.

Z grafu vyplývá, že nejrychleji přibývají uživatelé počítače i internetu v těch skupinách populace, které informační technologie používaly v minulosti nejméně.

Graf 9: Jednotlivci používající internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

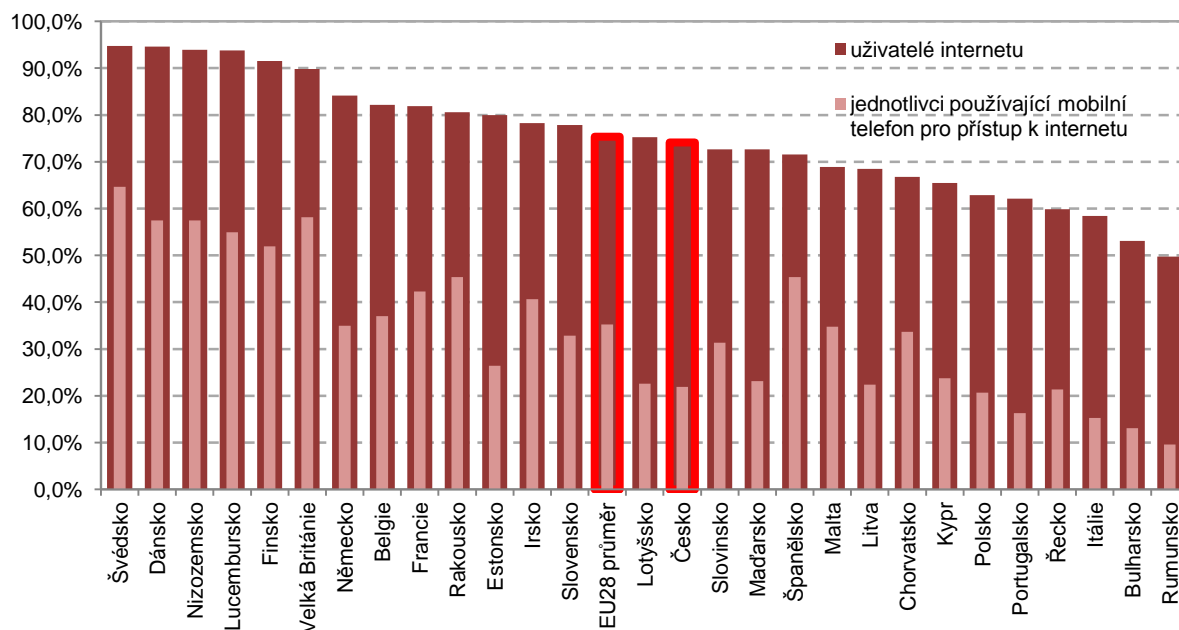

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Nejčastějším místem použití internetu je přirozeně domov. V něm internet v roce 2014 využívaly téměř tři čtvrtiny české populace (97,5 % uživatelů internetu). V práci nebo ve škole pak používá internet asi pětina populace. 15 % Čechů uvedlo, že internet použilo u známých, přátel nebo rodiny. Tři čtvrtiny osob, které používají internet, pak uvádí, že jej používají denně nebo skoro denně, alespoň jednou za týden pak další zhruba pětina osob. Pouze pět procent osob uvedla, že internet používá méně než jednou za týden.

Češi nejčastěji tráví na internetu 1 až 5 hodin týdně, platí to pro zhruba třetinu z nich. Další pětina přiznává, že se na internetu pohybuje mezi 5 až 10 hodinami týdně, stejná část populace ve věku 16 až 74 let stráví na internetu deset a více hodin. Ženy věnují nejrůznějším činnostem na internetu méně času než muži, mladší lidé naopak více než osoby ve středním věku a starší. Například ve věkové skupině 16-24 let stráví na internetu téměř šest osob z deseti více než 10 hodin týdně.

Graf 10: Uživatelé internetu a jednotlivci používající mobilní telefon k přístupu na internet v zemích EU (% jednotlivců 16-74 let)

Zdroj: Eurostat, 2013

V mezinárodním srovnání je na tom Česká republika z hlediska podílu uživatelů internetu v dospělé populaci daleko lépe než z hlediska podílu domácností s internetem. Svými výsledky se přibližuje průměru EU28. V roce 2013 používalo internet v České republice v populaci ve věku 16 až 74 let na 74,1 % osob. Průměr zemí EU28 činil 75,1 %.

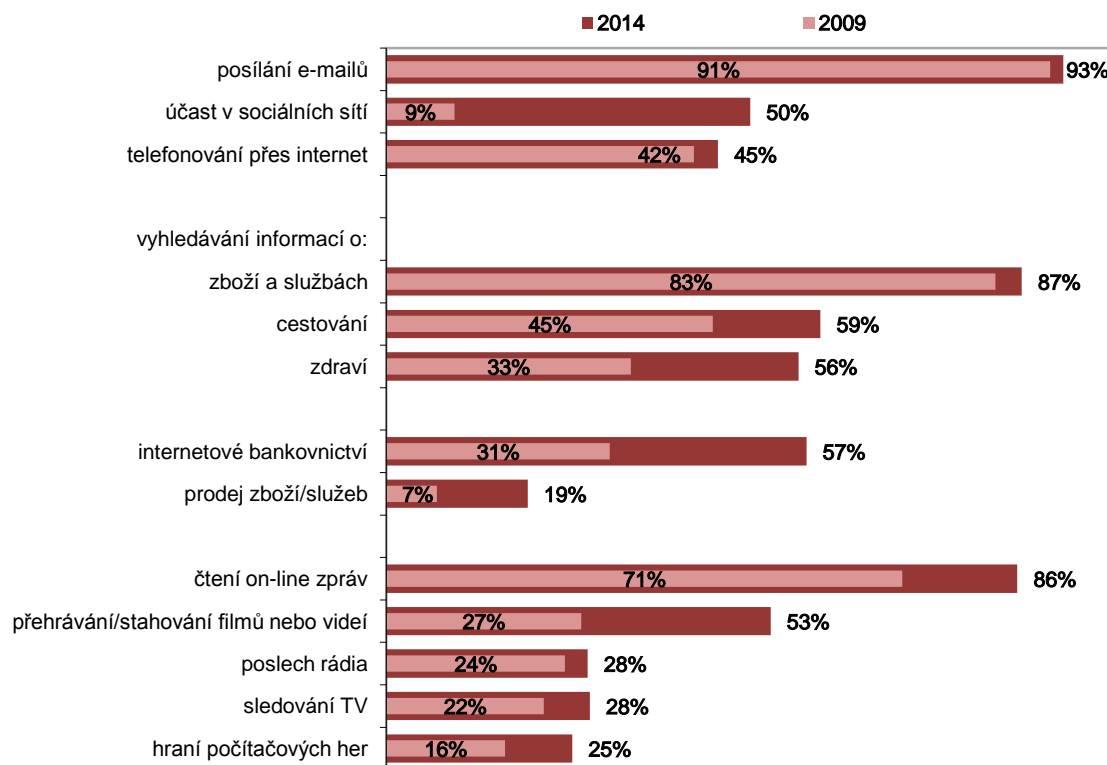
Jsou to opět skandinávské státy, Nizozemsko a Lucembursko, v nichž v roce 2013 používalo internet devět z deseti osob dospělé populace. Rozdíly oproti státům severní a západní Evropy jsou v ČR především u starších ročníků a u osob s nižším vzděláním. U některých skupin populace o zaostávání ve využívání internetu nemůžeme naopak mluvit vůbec. Čeští studenti a jednotlivci s VŠ vzděláním se ve využívání internetu zcela vyrovnají stejným skupinám populace v západní a severní Evropě.

Činnosti prováděné jednotlivci na internetu

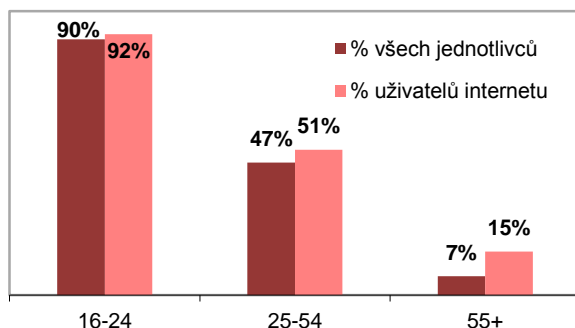
Jednoznačně nejoblíbenější skupinou činností provozovanou na internetu pro soukromé účely je komunikace. 92,5 % českých uživatelů internetu jej používá k zasílání a přijímání e-mailů. Polovina využívá sociální sítě.

Graf 11: Aktivity vykonávané jednotlivci na internetu (% uživatelů internetu)

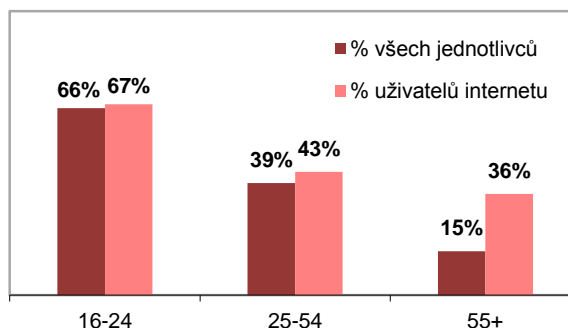

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Graf 12: Účast v sociálních sítích

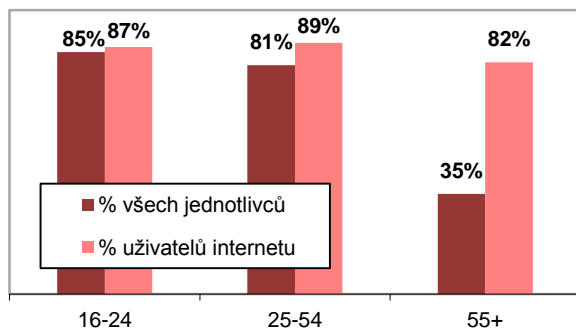
Graf 13: Telefonování přes internet

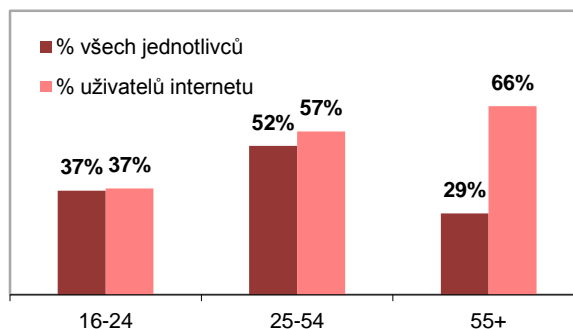
Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Zatímco využívání e-mailu je napříč všemi věkovými skupinami vyrovnané, a ani napříč socioekonomickými skupinami obyvatelstva nejsou patrné dramatické rozdíly, účast v sociálních sítích jednoznačně převládá u mladších věkových skupin a mezi studenty. Mezi osobami ve věku 16-24 let sociální sítě využívá devět z deseti osob. Osoby v tomto věku také nejčastěji telefonují přes internet. Tuto činnost uvedly skoro dvě třetiny mladých lidí. Celkově však přes internet telefonuje zhruba třetina české populace, což odpovídá 45 % uživatelů internetu. V dlouhodobém pohledu tak poprvé v historii zaznamenáváme z hlediska tohoto ukazatele pokles. Ten s nejvyšší pravděpodobností souvisí s poklesem cen služeb telefonních operátorů i s nárůstem využívání sociálních sítí.

Graf 14: Vyhledávání informací o zboží/službách

Graf 15: Vyhledávání informací o zdraví

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Další velmi rozšířenou činnost vykonávanou na internetu představuje vyhledávání informací. Největší část uživatelů internetu vyhledávala informace o zboží a službách, cestování a ubytování a o zdraví. Informace na internetu obecně častěji vyhledávaly ženy než muži. Nejdrastičtější rozdíly mezi oběma pohlavími jsou dlouhodobě zaznamenávány ve vyhledávání informací o zdraví. Tento druh informací vyhledávají ženy o 62 % častěji než muži. Obecně platí, že vyhledávání informací všeho druhu je dominantou spíše středních věkových skupin. Informace o zdraví pak dokonce vyhledává více osob ve věku 55-64 let než osob ve věku 16-24 let.

Pokud se ale zaměříme na využití internetu k vybraným činnostem zábavy, zjišťujeme, že jednoznačně převažují mezi uživateli muži nad ženami a mladší věkové skupiny nad těmi staršími. Mezi nejoblíbenější činnosti zábavy na internetu patří čtení on-line zpráv (86 % uživatelů internetu), dále pak stahování/přehrávání hudby, filmů a videí (53 % uživatelů internetu). 38 % uživatelů internetu na něm poslouchá rádia nebo sleduje televizi. Čtvrtina uživatelů internetu se věnuje hraní/stahování počítačových her. Téměř polovina z nich také hraje počítačové hry on-line s protihráči. Zde opět platí velká nerovnováha mezi oběma pohlavími. Třikrát více mužů než žen uvedlo, že v roce 2014 využilo internet k hraní počítačových her.

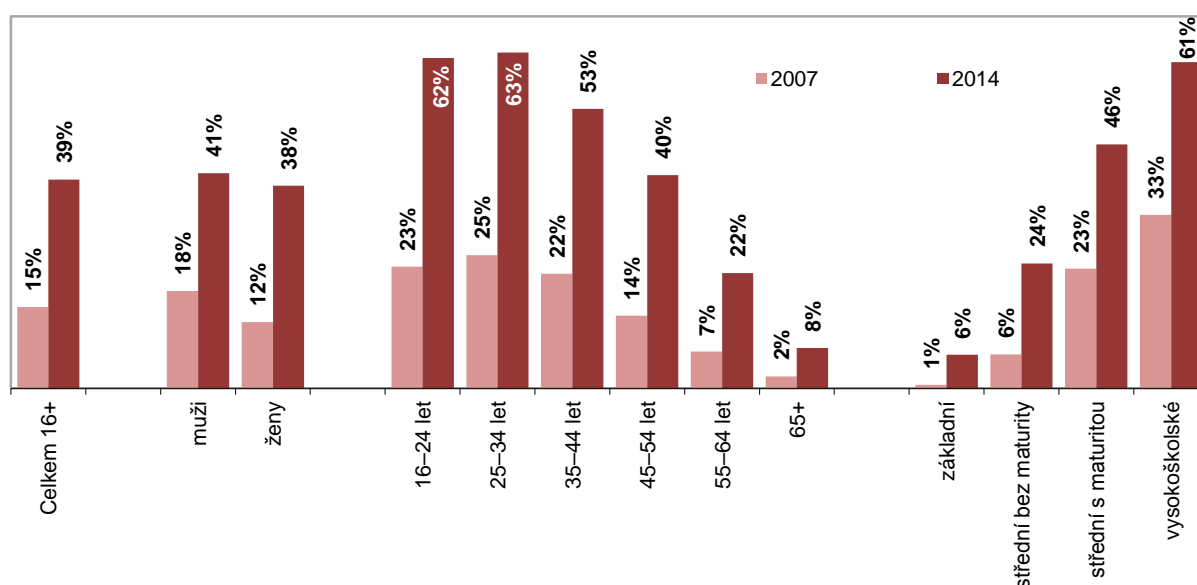
Z dalších činností provozovaných na internetu rozhodně stojí za zmínku používání internetového bankovníctví. Ve 2. čtvrtletí roku 2014 jej používalo 3,7 mil jednotlivců (téměř 43 % dospělé populace a více než 57 % uživatelů internetu). Největší podíl uživatelů internetového bankovníctví je mezi osobami ve věku 25-54 let. Zajímavé je i zjištění, že mezi uživateli internetu ve věkové skupině 65+ je jen o pět procentních bodů nižší podíl osob, které používají internetové bankovníctví, než v nejmladší věkové skupině 16-24 let.

Nakupování přes internet

Ve 2. čtvrtletí roku 2014 uvedlo více než 3,4 milionu Čechů, tedy 39,3 % z celkového počtu obyvatel ČR a více než polovina z celkového počtu uživatelů internetu, že nakoupilo v uplynulých 12 měsících přes internet. Mezi nakupujícími přes internet opět nepatrně převažují muži nad ženami. Nejčastěji přes internet nakupují vysokoškoláci. Z hlediska věku pak osoby mezi dovršeným pětadvacátým a čtyřiatřicátým rokem života. V posledních letech ale začínají tuto věkovou skupinu dotahovat osoby mladší, které v minulosti přes internet nakupovaly výrazně méně. Pro internetové obchody jsou dlouhodobě nejlukrativnější skupinou ženy na rodičovské dovolené, těch přes internet nakupuje zhruba 64 %

Asi 15 % Čechů uvedlo, že nakoupilo přes nějaký slevový portál. Tento ukazatel zaznamenal meziroční pokles o zhruba pět procentních bodů.

Graf 16: Jednotlivci nakupující přes internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Mezi nejčastěji uváděné kategorie zboží nakupované prostřednictvím internetu patří oblečení a obuv (46 % z těch, co nakoupili přes internet). 35 % těch, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet pro soukromé účely, si objednalo vstupenky na kulturní či sportovní akce. Mezi další zboží, které se těší oblibě nakupujících prostřednictvím internetu, patří kosmetika a zdravotnické prostředky (dohromady 28 %) a sportovní potřeby (22 %). Elektroniku (včetně mobilních telefonů a příslušenství k nim) nakoupilo 27 %, knihy a časopisy necelých 16 % těch, kteří uvedli, že v posledních 12 měsících nakoupili přes internet. 17 % si rovněž pořídilo ubytovací služby a 18 % letenky či jízdenky.

Zatímco ženy výrazně častěji nakupují přes internet oblečení a módní zboží nebo kosmetiku a zdravotnické prostředky, nákup elektroniky je jednoznačně dominantou mužů. Z milionu uskutečněných nákupů elektroniky či počítačů, jich 700 tisíc připadalo na zástupce mužského pohlaví. V nákupu služeb je situace mezi oběma pohlavími mnohem vyrovnanější, nicméně i zde platí, že více nakupují muži než ženy.

Jak již bylo zmíněno, specifickou skupinou osob nakupujících přes internet jsou ženy na rodičovské dovolené, které nejčastěji nakupují oblečení, hračky, kosmetiku či zdravotnické prostředky a fotoslužby.

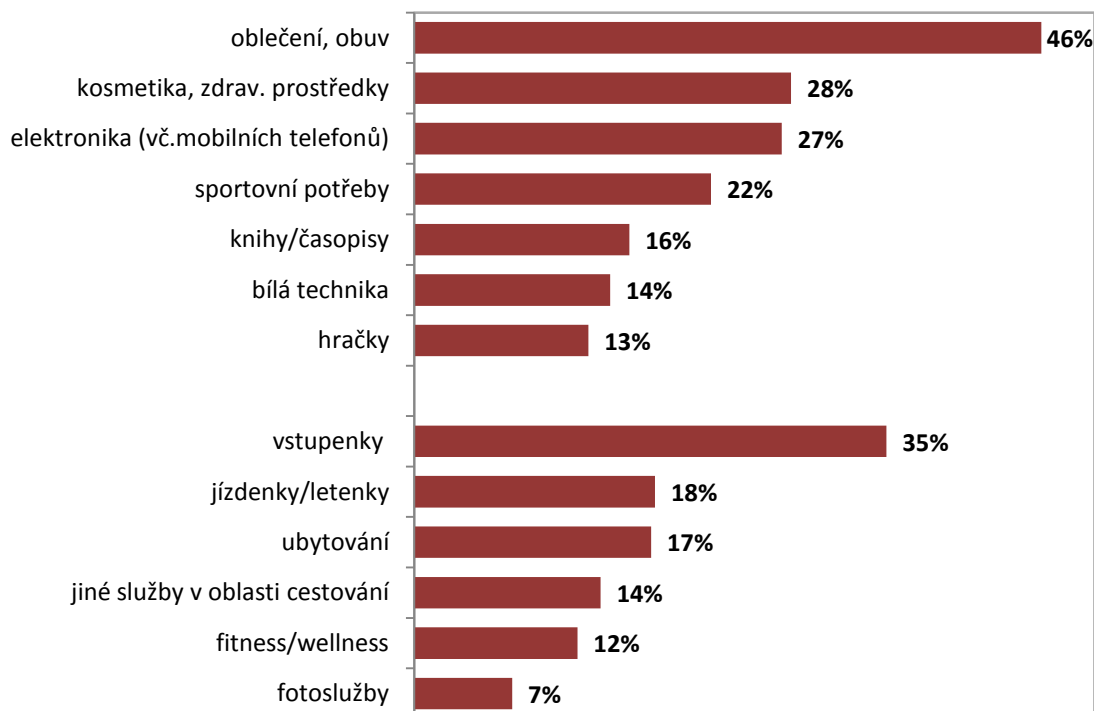
Za zboží nakoupené přes internet přímo prostřednictvím internetu zaplatila více než pětina Čechů, resp. 54 % těch, kteří nakoupili přes internet. Při internetových nákupech lidé stále preferují spíše bankovní převod z prostředí internetového bankovníctví před online platbou debetní nebo kreditní

kartou. Při osobním odběru zboží platilo hotově 28 % osob, resp. 71 % těch, kteří nakoupili přes internet.

Devět z deseti nakupujících přes internet pak uvedlo, že nakoupilo zboží od dodavatele z České republiky. Ze zahraničí si pak nějaké zboží či služby objednala asi pětina nakupujících. Výrazně častěji navíc Češi nakupují zboží evropské provenience.

Graf 17: Zboží nakoupené přes internet

(% jednotlivců, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Přístup a připojení k internetu prostřednictvím mobilních a přenosných zařízení

V roce 2014 bylo potřetí za sebou šetřeno využívání mobilních a přenosných zařízení a přístup z těchto přístrojů ke službám internetu.

Ke službám internetu přistupovalo v roce 2014 prostřednictvím mobilního telefonu téměř 29 % Čechů. Meziročně tak došlo k nárůstu počtu jednotlivců využívajících mobilní internet z tzv. smartphonů o více než osm procentních bodů. Téměř pětina Čechů se připojovala k internetu mimo domov či pracoviště z notebooku, 3,3 % z tabletu. Připojení z přenosných zařízení k internetu je jednoznačně častější u mladých osob do 35 let. Například z mobilního telefonu či smartphonu se k internetu připojuje téměř 65 % jednotlivců ve věku 16-24 let, mezi Čechy ve věku 25-34 let je to pak více než polovina. Rovněž připojování z přenosného počítače nebo tabletu mimo domov či pracoviště představuje doménu mladých lidí. Například v nejmladší věkové skupině se z přenosného počítače připojovalo více než 45 % osob, z tabletu pak každý desátý člověk.

Z hlediska frekvence připojení k internetu lze konstatovat, že pakliže má někdo přístup ke službám internetu z mobilního telefonu, tak se nejčastěji připojuje každý den či skoro každý den. Častěji se navíc Češi připojovali přes mobilní sítě než pomocí bezdrátového připojení. V roce 2014 uvedl zhruba 1 milion Čechů, že se k internetu z mobilního telefonu připojuje prostřednictvím mobilních sítí.

Využívání internetových úložišť

Specifický modul šetření byl v roce 2014 zaměřen na využívání tzv. internetových úložišť ke sdílení nejrůznějších typů souborů. Jedná se o poměrně novou službu, která však zaznamenává ve světě poměrně velký rozmach. V České republice uvedlo 1,3 milionu obyvatel, což v relativním vyjádření odpovídá 15 %, že využili služeb, které internetová úložiště nabízejí. Tento druh služby opět využívají více muži než ženy a i zde platí, že se jedná o doménu mladších ročníků. Ve věku 16-24 let a 25-34 let používá internetová úložiště téměř třetina populace. Ti, kteří těchto služeb nevyužívají, je nejčastěji nahrazují používáním emailu (polovina populace), jehož pomocí si soubory přeposílají. Paměťová zařízení typu flash disku či DVD používá téměř 37 % osob. Více než pětina pak sdílí obsah prostřednictvím osobních webových stránek nebo sociálních sítí.

Nejčastěji Češi uváděli, že sdílí fotografie (12 % osob) či hudbu nebo videa (desetina populace). Necelých 9 % prostřednictvím internetových úložišť sdílí textové soubory nebo tabulkové dokumenty. Nejčastěji sdílející skupinou obyvatelstva bez ohledu na typ sdílených materiálů jsou studenti.